

Co jste možná nevěděli o místech koncertů Lissa Classica 2025

Sál Hotelu U Nádraží

Hotel U Nádraží byl společenským centrem Lysé a významným kulturním stánkem regionu od přelomu 19. a 20. století. Povolení k výstavbě dvoupatrové neoklasicistní budovy, s odkazem na barokní původ moderního města, získal v dubnu 1897 stavitel František Wagner z Tišic. V roce 1926 tehdejší hotel U Spalů zakoupil Josef Král, který jej zmodernizoval a provozoval v něm 24 pokojů vybavených teplou vodou a vlastním telefonem.

Nejen šatny a toalety, přistavěné k velkému tanečnímu sálu v roce 1929, ale také „lázně“ a „autogarage-boxy“ dělaly z hotelu významné společenské místo. V pamětní knize hotelu je zapsána nejedna hvězda první republiky, včetně pěvce Eduarda Hakena nebo herce Jaroslava Vojty. Za okupace hotel zrekvíroval Wehrmacht a přejmenoval na Europahof. Němci se snažili o vestavbu promítací kinokabiny. Zda se jim to podařilo, už těžko zjistíme, nicméně od dob okupační správy nad vchodem hotelu zůstal přístřešek nad vstupními schody.

V říjnu 1945 byl na základě prezidentských dekretů hotel vrácen Josefu a Anně Královým, každému po polovině. Z navráceného majetku se však netěšili dlouho. Po únoru 1948 hotel zabavili komunisté, ulici přejmenovali na Gottwaldovu, hotel na Polabí a gastroprovoz převzal tehdejší socialistický podnik Restaurace a jídelny.

Další ránu společenskému centru zasadila výstavba bytu pro zaměstnance hotelu nad jevištěm v roce 1969, čímž byla znemožněna funkce provaziště nutného pro většinu divadelních her. Za pozdního socialismu velký sál ožíval občasnými plesy, koncerty a ochotnickým divadlem. Po divokých devadesátkách, rozprodání hotelu na byty, přebudování sálu na klub Calypso a akvizici jen s obtížemi provozuschopného prostoru Městem Lysá zůstal v roce 2019 objekt ve stavu, který na návrat sto let staré slávy teprve čeká.

Přijďte se podívat, poslechnout a spolu s Ondřejem Černoorským dejme sálu znovu nadechnout!

Pamětník Karla IV. v Kostomlatech

Čtverhranná zvonice u kostela sv. Bartoloměje ukrývá pravý, cenově nevyčísitelný poklad – starší než Šporkové, starší než Napoleon nebo Marie Terezie. Unikl prvním rekvizicím, kdy se císař František I. snažil odvrátit státní bankrot, unikl trojím rekvizicím z dob první světové války, i roztavení za války druhé. Už v dobách, kdy alchymisté na dvoře Rudolfa II. proměňovali olovo ve zlato, mu bylo 200 let!

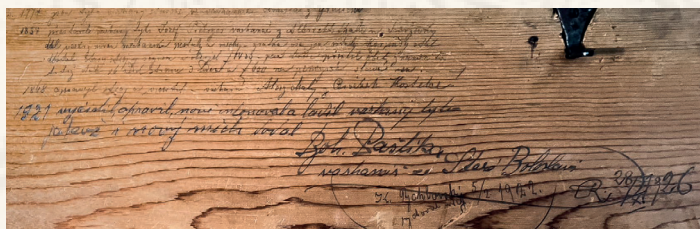
Za dob Karla IV., v roce 1359, byl ulit jeden z nejstarších dochovaných zvonů v Čechách. Na stolici, vedle svého souputníka z roku 1564 ulitého zvonářem Brikcím z Cimperka, dodnes vyměřuje čas. Druhý zvon měl namále v roce 1942, kdy jej zrekvírovali a odvezli němečtí okupanti. Naštěstí nebyl roztaven a vrátil se z Hamburku zpátky do Kostomlat v roce 1945.

Oba zvony kvůli své historické hodnotě už nebijí, ale jejich hlas byl profesionálně nahrán a každou čtvrt hodinu nejen kostomlatským připomínají, jakým prachem jsme my všichni, kdo z prachu vzešli.

Chcete-li zvon spatřit zblízka na vlastní oči, pak přijďte hodinu před

koncertem violoncellistky Terezie Kovalové a pan kostelník s pomocníky vám bronzového pamětníka Karla IV. rádi ukážou.

Vzkazy dalším generacím ve varhanách

Rekonstrukce varhanního stroje je vždy příležitostí k důkladné prohlídce a občas i neočekávaným nálezům. A nebylo tomu jinak ani u nástroje v Kostele Narození sv. Jana Křtitele.

Když varhanáři z dílny Marka Vorlíčka loni dřívko po dřívku rozebírali, nenalezli sice časovou schránku (ta je uložena v makovici věže), zato je čekala tři překvapení:

Prvním, víceméně očekávaným, byl nápis na rubu desky hracího stroje. Píše se tam kupodivu česky: „1774 jsou tyto varhany [nečitelné] od varhanáře Straisla z Grulichu (Josef Sträussel z Králík). 1884 přestavěl varhany tyto Jozef Prediger varhanář z Albrechtic u Smržovky... 1848 opravil stroj a [nečitelné] Aloiz Malý... 1921 vyčistil, opravil, nově into-

noval a ladil varhany tyto jakož i nový měch dodal Boh. Paštika varhanář ze Staré Boleslavi“. Poslední zápis je z roku 1926.

Bylo s podivem, že by se od té doby do varhan nikdo dál nepodepsal. Ale podepsal! Za komunistů se však už nikdo nechtěl zviditelnovat do církevního nástroje na snadno nalezitelném místě, a tak varhanáře čekalo druhé překvapení: Uvnitř měchu, na rámu, v místech, o kterém autor věděl, že je desítky let nikdo neuvidí, si autor v roce 1952 ulevil: „Tento rok je ve znamení utváření JZD za každou cenu. Živnostníci jsou již téměř zlikvidováni. Doba pro zemědělce přetěžká. Jak to bude asi později?“ To zamrazilo i po letech.

Zdaleka nejcennější odkaz dalším generacím však zanechal někdo z varhanářů ve druhé polovině 19. století. V koutě varhanní skříň stála opřena sada nezapojených dřevěných hranolů. Velký poklad! Varhanář Marek Vorlíček v nich okamžitě poznal původní Prädigerovy píšťaly. Vyhnal červotoče, zpevnil, ošetřil a vpravil je zpět do nástroje. Díky neznámému zachránci nyní můžeme část varhanních rejstříků slyšet tak, jako mohla kněžna Štěpánka z Rohanů.

Užijte si recitál Kateřiny Málkové a zaposlouchejte se do hedvábných tónů opraveného positivu! A když na benefičním koncertu přispějete, dočkáte se varhan i v jejich plné síle.

Text + foto: Dan Drahotský